

Sesja Ekonomiczna Komitetu Nauk Rolniczych PAN

W dniach 13 — 15 lutego br. odbyła się w Warszawie sesja naukowa pt.: „Ekonomiczne problemy umocnienia gospodarki spółdzielczej“ zorganizowana przez Komitet Nauk Rolniczych PAN.

W sesji wzięło udział 230 uczestników: pracowników naukowych z dziedziny ekonomiki i organizacji rolnictwa, nauk przyrodniczo-rolniczych i ekonomii politycznej, rolników-praktyków ze spółdzielni produkcyjnych, POM i administracji rolnej oraz przedstawiciele władz i instytucji rolniczych.

Na sesji zostały wygłoszone referaty:

Prof. Anatola B r z o z y — „Bodźce ekonomiczne rozwoju spółdzielni produkcyjnych“.

Prof. Ryszarda M a n t e u f f l a — „Węzłowe zagadnienia projektowania gospodarczego urządzenia spółdzielni produkcyjnych“.

Prof. Mariana T r o j a n o w s k i e g o — „Metodyka badań opłacalności produkcji w spółdzielniach produkcyjnych“.

Mgr Janusza K o z a k i e w i c z a — „Zagadnienia płodozmianów w projekcie

gospodarczego urządzenia spółdzielni produkcyjnych“.

W wyniku przeprowadzonej dyskusji sesja podjęła uchwały ustalające główne kierunki prac naukowo-badawczych nad dalszym umocnieniem i rozwojem spółdzielczości produkcyjnej w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

REZOLUCJA SESJI EKONOMICZNEJ KOMITETU NAUK ROLNICZYCH PAN

Sesja Ekonomiczna Komitetu Nauk Rolniczych PAN poświęcona zagadnieniom rozwoju i umacniania spółdzielczości produkcyjnej w rolnictwie naszego kraju dokonała w referatach i dyskusji przeglądu najważniejszych wyników prac badawczych w dziedzinie ekonomiki i organizacji spółdzielni produkcyjnych. Sesja stwierdziła, że w ostatnich latach, zwłaszcza w okresie przygotowywania sesji, nastąpiło duże ożywienie pracy naukowej i pewien postęp, nie tylko jeśli idzie o dobór tematyki badawczej, ale i w zakresie pierwszych naukowych uogólnień i wnio-

sków dla praktyki. Jednakże ciągle jeszcze istnieje zbyt duża rozpiętość między potrzebami praktyki — zarówno w zakresie polityki ekonomicznej państwa, jak i gospodarki spółdzielczej — a wynikami prac naukowych.

Jedną z przyczyn tego stanu rzeczy jest ciągle jeszcze zbyt nikłe powiązanie w pracach naukowych przedstawicieli poszczególnych dyscyplin nauki, które powinny zajmować się problematyką agrarną, a mianowicie: teoretycznej myśli ekonomicznej, ekonomiki rolnictwa i nauk przyrodniczo-rolniczych. Przyczyn należałoby również szukać między innymi w pewnym rozproszeniu tematyki badawczej wynikłym ze zbyt małej koordynacji pracy pomiędzy placówkami badawczymi.

W tej sytuacji jednym z najpilniejszych zadań Komisji Ekonomiki Rolnictwa Komitetu Nauk Rolniczych PAN jest doprowadzenie do stałej i ścisłej współpracy przedstawicieli nauk zajmujących się problematyką rolnictwa, gdyż bez tej współpracy nauka nie będzie w stanie objąć najważniejszych zagadnień związanych z społeczną i techniczną rewolucją w rolnictwie Polski Ludowej.

Podstawę ku temu powinno stworzyć opracowanie tematyki badawczej, zapewniającej najbardziej racjonalne wykorzystanie i koordynację pracy istniejących placówek badawczych.

Tematyka badań naukowych powinna skupiać się wokół trzech grup problemów naukowych, nad którymi praca jest szczególnie aktualna, tak z uwagi na potrzeby praktyki socjalistycznej przebudowy rolnictwa, jak i z uwagi na rozwój myśli naukowej w naszym kraju.

Grupa I — Problematyka związana z organizacją produkcji rolniczej w spółdzielniach produkcyjnych

1. Za najważniejsze w tej dziedzinie Sejsja uważa dalsze rozwijanie i przyspieszanie prac badawczych nad rozmieszczeniem produkcji rolniczej w kraju, jako podstawy dla wyboru kierunków rozwo-

jowych socjalistycznych przedsiębiorstw rolniczych, oraz dla naszego systemu obowiązkowych dostaw i kontraktacji. Wymianie poglądów naukowych z tego zakresu oraz przedyskutowaniu dotychczasowego kierunku prac badawczych powinna być poświęcona jedna z najbliższych sesji naukowych Komitetu Nauk Rolniczych PAN.

2. Poszukiwanie metod pozwalających na określenie tej strony akumulacji, która związana jest ze zmianami stopnia żyzności gleby w procesie jej gospodarczego użytkowania, zarówno jeśli idzie o wzrost żyzności, jak i jej degradację.

3. Opracowanie kryteriów dla ustalenia typów produkcyjnych gospodarstw rolniczych (rolnych i ogrodniczych) oraz wielkości socjalistycznego gospodarstwa rolnego w zależności od typu produkcyjnego i warunków, w jakich się znajduje.

4. Drogi mechanizacji produkcji w spółdzielniach produkcyjnych, prace nad systemem maszyn zgodnym z kierunkiem produkcji i warunkami, w jakich znajduje się spółdzielnia, ze szczególnym uwzględnieniem roli POM w tej dziedzinie.

5. Badania nad efektywnością ekonomiczną systemu gospodarki rolnej w spółdzielniach produkcyjnych.

6. Rozwinięcie badań nad kierunkami rozwoju produkcji zwierzęcej w spółdzielniach produkcyjnych, efektywnością poszczególnych kierunków, systemu mechanizacji i problematyką bazy paszowej.

7. Zagadnienie teoretyczne i praktyczne związane z „urządzeniem“ spółdzielni produkcyjnych w pierwszych latach ich gospodarowania, szczególnie jeśli idzie o dobór kierunków produkcyjnych, kierunków i zasad inwestowania oraz organizację gospodarki rolniczej w spółdzielni.

8. Badania nad efektywnością wprowadzanych w życie projektów gospodarczego urządzenia. Idzie tu o metody oceny efektywności projektów, wskaźniki efektywności, ustalenie granicznego czasokresu, za jaki należy badać efektywność realizowanych projektów itp. zagadnienia.

9. Prace nad metodami organicznego planowania produkcji w spółdzielniach produkcyjnych.

10. Rozwinięcie prac nad metodyką planowania plonów w projektach gospodarczego urzędnika i w planach rocznych.

Grupa II — Problematyka z zakresu ekonomiki rolnictwa i polityki ekonomicznej państwa w odniesieniu do spółdzielczości produkcyjnej

1. Badania w dziedzinie wpływu obowiązkowych dostaw i kontraktacji jako jednolitego systemu kształtowania proporcji produkcji rolniczej.

2. Metodyka obliczania kosztów produkcji i rentowności spółdzielni produkcyjnych, w tym problematyka organicznej metody obliczania kosztów i metodyki obliczania kosztów porównywalnych między sektorami socjalistycznego rolnictwa.

3. Kierunki inwestycji w spółdzielniach produkcyjnych ich efektywność oraz zasady i formy ich finansowania.

4. Badania porównawcze budżetów rodzin członków spółdzielni oraz budżetów rodzin chłopskich gospodarujących indywidualnie.

5. Kształtowanie się stosunków i proporcji między akumulacją a konsumpcją w spółdzielniach produkcyjnych.

6. Opracowanie zasad amortyzacji majątku trwałego w spółdzielniach produkcyjnych.

7. Badania w dziedzinie opracowania systemu rachunkowości dostosowanej do potrzeb prowadzenia gospodarstwa rolnego.

8. Analiza zagadnień prawnych związanych z własnością i użytkowaniem ziemi w spółdzielniach produkcyjnych.

Grupa III — Problematyka teoretyczna związana głównie z ekonomią polityczną

1. Renta gruntowa i jej formy w rolnictwie Polski Ludowej, w tym również zagadnienia renty gruntowej w spółdzielniach produkcyjnych.

2. Drogi umacniania socjalistycznego

charakteru spółdzielni produkcyjnych — rola spółdzielczej formy własności socjalistycznej i państwowej formy własności socjalistycznej w tej dziedzinie.

3. Kształtowanie się produktu globalnego, jego struktura i podział w spółdzielniach produkcyjnych.

4. Dniówka obrachunkowa jako kategoria udziału członka spółdzielni w dochodzie zespołowego gospodarstwa.

5. Ekonomiczne podstawy i rola systemu opłaty w naturze za pracę POM.

Wokół przedstawionej tu problematyki powinny głównie koncentrować się plany badawcze placówek naukowych, jak również z tego zakresu należy dobierać tematykę dla dysertacji kandydackich z ekonomiki i organizacji produkcji rolniczej. Dla realizacji tej problematyki badawczej Komitet Nauk Rolniczych PAN powinien wpłynąć na wydatne przyspieszenie formowania się komórek ekonomicznych w instytucjach przyrodniczo-rolniczych. Sesja zwraca się również do Komitetu Nauk Ekonomicznych PAN o pełniejsze uwzględnienie w swoich planach badawczych problematyki agrarnej.

Celem zapewnienia lepszej koordynacji badań naukowych, jak również pełniejszej wymiany poglądów w dziedzinie metodologii prac badawczych, Komisja Ekonomiki Rolnictwa Komitetu Nauk Rolniczych PAN powinna organizować oprócz sesji konferencje naukowe specjalistów pracujących nad poszczególnymi problemami naukowymi. Szczególnie pilne jest zwołanie konferencji pracowników naukowych rozwijających prace badawcze nad opracowaniem metodyki obliczania kosztów produkcji i rentowności spółdzielni produkcyjnych.

Dla stworzenia platformy wymiany poglądów naukowych i publikacji wyników badań z zakresu ekonomiki i organizacji produkcji rolniczej sesja zwraca się do Komitetu Nauk Rolniczych PAN o stworzenie specjalnego organu Komisji Ekonomiki Rolnictwa, względnie o przekazanie jej któregoś z istniejących czasopism naukowych,

Rola poliploidów w naturze i hodowli roślin

Komisja Ewolucjonizmu PAN zorganizowała w Poznaniu w dniach 12 i 13 stycznia 1956 r. Konferencję na temat roli poliploidów w szerokim ujęciu.

Program pierwszego dnia Konferencji obejmował następujące referaty:

S. Barbacki — Rola poliploidyzacji w genetyce i hodowli roślin.

M. Skaliński — Poliploidalność w świecie roślin.

L. Kaufman — Poliploidalność u zwierząt.

H. Teleżyński — Poliploidyzacja w ontogenezie.

A. Kuźdowicz — Metody otrzymywania sztucznych poliploidów.

T. Hulewiczowa — Mechanizm działania środków c-mitotycznych.

Dyskusja.

T. Hulewiczowa — Zmienność sztucznych poliploidów.

A. Kuźdowicz — Rola materiału wyjściowego w hodowli poliploidalnej.

A. Filutowicz — Cytologiczne podstawy

selekcji odmian poliploidalnych i jej metodyka.

A. Filutowicz — Aneuploidy i ich znaczenie w hodowli roślin.

Dyskusja.

II dzień Konferencji:

A. Filutowicz — Poliploidalne buraki cukrowe.

T. Hulewiczowa — Poliploidalne rośliny motylkowe.

A. Kuźdowicz — Pomidory poliploidalne.

A. Filutowicz — Tetraploidalny rajgras angielski.

M. Jassem — Poliploidalne rośliny ozdobne.

T. Hulewiczowa — Poliploidalne konopie.

T. Hulewiczowa — Osiągnięcia praktyczne i perspektywy w hodowli sztucznych poliploidów.

W. Gajewski — Rola poliploidalności w ewolucji roślin.

Dyskusja i podsumowanie Konferencji.